

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Ex Origenis Commentariis In Genesim.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ORIGENIS
ΕΞΗΓΗΤΙΚΑ. COMMENTARIA.

ΑΠΟ ΤΩΝ EX
ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ORIGENIS
ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ. COMMENTARIIS IN
GENESIM.

Ad caput 1. versicul. 12.

Interprete FRANCISCO VIGERO.

Εἰ δὲ πῶς ἀποδοῖται διὰ τὰς Α
ἀνθρώπων τεχνίτας μὴ δύ-
ναται ἀξιοῦν τὸν θεὸν
χωρὶς ὕλης ἀγνήτης ὑπο-
κειμένης καὶ ἀσκότου ἐν τῷ ὄν-
τι, ἐπεὶ μὴδὲ ἀνθρώπων τοιοῦτος

χωρὶς χαλκῶ ἰδίον ἔργον ποιῆσαι δύνα-
μις τεκτῶν χωρὶς ξύλων, μὴδὲ οἰκοδομῶ-
ν χωρὶς λίθων. (ἡπιότερον αὐτὸς αὐτῷ διδά-
μωσι θεῷ, εἰ βέλους ὑποστήσῃ ὁ πῶς ἐλεῖ) ὁ
θεός, τῆς θελήσεως αὐτοῦ οὐκ ἀπορουμένης,
ἐδὲ ἀτόνους, δυνάτα ὑποστήσῃ ὁ βέλους
ὅτι γὰρ λόγῳ τῆς ποιότητος, καὶ πάντας τὰς
πρόνοιαν εἰσαγόντας τῷ ἰδίῳ λόγῳ, οὐκ ἔ-
σας ὡς βέλους εἰς διακόσμησιν ἔσονται
ὑφίσταται ἀφ' αὐτοῦ διδάμει καὶ ἑφίῃ,
τῶν τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἔσῳ, ὅσας χρῆζει,
ἐκλήσιν αὐτὸς ἢ ἐκλήσας ποιῆσαι χρῆσται.
δορυμῶν γὰρ πρὸς τὰς ἐβελούμους ταῦθ'
ἔως ἔχειν, εἰ μὴ ἀκολουθεῖ αὐτοῖς δι' ὑπὸ
καὶ τὸν θεόν, ἀγνήτην δύναντα τῷ ἔσῳ,
ὡς εἰ μὴ τὸ ἀγνήτην αὐτῷ ὑποβεβληκός
ὡς, ἐδὲ ἔργον διδάμει ὡς ποιῆσαι, ἀλλ'
ἐμμεν ἐ δὲ μιανόμους, ἐ πατὴς, οὐκ ὀρε-
γνῆς, οὐκ ἀγαθός, οὐκ ἄλλο π' εἰ
λόγῳ λεγομένων αὐτῷ θεῷ. πόθεν δὲ καὶ
τὸ μετρίῳ τῆς ὑποκειμένης εἰσας τὸ
σόνδε, ὡς διαρκέσαι τῇ πλῆκτου κόσμου

I quispiam eo in errore
versabitur, ut de artificum
nostrorum more cogitans,
dandum esse neget, Deum
res universas moliri posse,
nisi materiam quandam or-
tu carentem præ manibus

habuerit, cum neque statuarius absque ære,
nec faber lignarius sine lignis, nec architectus
sine lapidibus susceptum opus elaborare possit:
de potestate Dei querendum ex illo est, utrum
Deus ubi quidquid ipsi placuerit, moliri statue-
rit, nulla difficultate vim ejus voluntatis inhi-
bente, quod visum sibi fuerit, perficere possit.
Qua enim ratione, qualitates illas (id quod ex
eorum omnium qui Providentiam esse defen-
dunt oratione, sententiaque conjunctum est)
quæ nullæ dum erant, ad Universi ornatum,
pro infinita potestate, sapientiaque producit:
eadem omnino naturam quamlibet, si qua
forte indigeat, procreare continuo voluntas
ejus per sese poterit. Nam quæremus ex iis,
qui rem hoc modo se habere negaverint, num-
quid ex eorum opinione consequens sit, belle
admodum id ac fortunate Deo celsisse, quod
in naturam illam ortus expertem inciderit,
quam nisi eo ipso quod ortu careret, nactus
esset, nihil unquam efficere potuisset: adeo-
que perpetuo Molitoris, Parentis, Benigni,
Boni, ac cæteris omnibus, quæ magna cum ra-
tione Deo tribuuntur, nominibus spoliatus
perstitisset. Deinde qui fieri possit, ut vim
materiæ tantam, sic tanquam ad pondus
accurate, justeque ad mensuram inveni-
erit, quæ

A

quæ

quæ ad hujus proprie, non majoris, minorisve mundi molitionem satis esset. Invehenda quippe nescio quæ, Deo tamen antiquior Providentia necessario fuerit, quæ materiam ei subjecerit, dum id ea provideret in posterum, ne quas in se Deus haberet artis suæ notiones, irritæ cederent, si non ejus naturæ copia fieret, cujus opera tam excellentem, & eximiam Universi speciem efficeret. Unde porro id habuit, ut omnis qualitatis capax esset, quam eidem imprimere Deus voluisset, nisi qualem eam habere ipse vellet, talem ante sibi, tantamque molitus erit? Jam ut nonnullis daremus ortu carere materiam, iis tamen qui sic opinantur, hunc in modum instare possemus; si quantumvis naturam illam Deo Providentia nulla subjecerit, ejusmodi tamen ea per se fuit: eandem si Providentia suapte consilio procreasset, ecquid amplius ipsa, quam quod fortuito, casuque factum videmus, effecisset. Quid si Deus ipse materiam, quæ nulla dum esset, fingere, molirique statuisset? ecquid tandem ejus cum sapientia, tum divinitas excellentius, quam quod ex ortu carente materia extitit, molitus esset? Nam si ex Providentia idem omnino profectum erat, quod sine Providentia factum est: quidni ex ipso quoque mundo auctorem omnem, artificemque tollamus? Quem admodum enim absurdum fuerit, mundum hunc dicere, tam eleganter, apteque constructum, absque sapientis artificis manu talem extitisse: ita vim materiæ tantam, ejusque conditionis & naturæ, adeoque artificis numinis rationi obsequentem, sine ortus sui principio per se ipsam extitisse, non minus inceptum videri debet. Caterum iis qui artificum nostrorum comparationem obtinent, quorum nemo sine materia quicquam efficiat, occurrendum nullam eorum, hoc in genere similitudinem esse. Materiam enim artifici cuilibet Providentia subijcit, quæ à principe quadam, seu humana illa, seu divina sit, arte oriatur. Atque hæc in præsentiarum adversus eos satis erunt, qui quod ita scriptum videant: *Terra autem erat invisibilis & vacua*, natam corpoream ortus omnis expertem esse opinantur.

Gen. 1, 2.

Αὐτοῦ ἀσάσει; οἰοεὶ γὰρ ἀσένοια τις πρὸς εὐτέρεα θεῶν, ἀναγκάως τὴν ὕλην ἔσαι ἀποβέβλητα πρὸ θεῶν, ἀσένοια μὲν τὴν τέχνην τὴν ὀντοπαρεχούσαν αὐτῇ μὴ κενόπαθησαι, οὐκ ἔστιν ἔσας, ἢ ὁμιλῆσαι διωάμην· κατεκόσμησε τὸ πλῆρες κόσμου καλῶς· πόθεν ὅ καὶ δεκτικὴ γενήσεται παρὰ τοῦ θεοῦ ὅς ἐστι ποιητὴς, μὴ αὐτὸς δὲ θεὸς αὐτῶν τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιησαντος, ὅπου οὐδὲν ἔχειν ἐβέβηκε; καὶ ἡ ἀποβία γὰρ ἀποβέβλητοι δὲ ἀγγέλων ἐναγίῳ ὕλῃ, ταῦτα ἐρεῖς πρὸς τοὺς ἑρμηνεύτας, οἳ περὶ ἀσένοιας ἐχρὶ ἀποβελίσεως τὴν ἔσσαν πρὸ θεῶν τοιαύτη γενήσεται· καὶ ἀσένοια ὡς ὑφ' ἐσώσα, πᾶν πλεον πεποιμένη δὲ αὐτομάτως; καὶ αὐτὸς μὴ ἔστιν ὕλης ἐβέβηκε καταπαχιδύσαι αὐτὴν, τί ἀνὴρ πλεον ἢ ὁφείλει θεοῦ αὐτὸς πεποιμένη δὲ ἀγγέλων ἀποβελίσεως; ἐν γὰρ ἀσένοια ταῦτον γινώσκον ἀνὴρ τοῦ πλεον τῆς ἀσένοιας, ὅτι καὶ χωρὶς ἀσένοιας ἡσέθη, διὰ τὴν ἑρμηνεύσαντα καὶ τὸν κόσμον ἀσέθεντα τὸν δημιουργὸν καὶ τὸν τεχνίτην; ὥστε γὰρ ἀτοπον εἶναι τὸν κόσμον ἐπὶ ἑστῶ τεχνικῶς κατεσκευασμένον, ὅ χωρὶς τεχνίτου ὁφείλει ἀντοῖετον γενέσθαι, ἔσται καὶ τὴν ὕλην τοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἐκτικὴ τῶν τεχνίτην λόγῳ θεῶν ὑφ' ἐσώσας ἀγγέλων, εἰς τὴν ἀσένοιαν πρὸς μὲν τοὺς τοὺς ἀσέθεντας, οἳ ἐβέβηκε δημιουργὸς χωρὶς ὕλης ποιεῖ; λεκτέον ὅτι ἀσένοιας ἀσέθεντας· ἀσένοιαν γὰρ πρὸς τὴν τεχνίτην ἀσέθεντας τὴν ὕλην, ἀπὸ πρὸς τῶν τεχνίτην; ἀνδραπῆς, ἢ εἰς ἐξοχὸν ὕλην ταῦτα μὲν οὖν εἶναι παρόντων δόξασα, πρὸς τοὺς διὰ τὸ λέγεσθαι· ἢ γὰρ ἡν ἀσέθεντας ἀκατασώσας, οἰομένους ἀγγέλων ἐναγίῳ σωματικῷ φύσιν.

E III. TOMO COMMENTARIORUM IN GENESIM.

EK TOY TOMOU γ' ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ.

Ad caput 1. versicul. 14.

Eodem Interprete.

Quod hic habetur, luminaria quæ sane alia non sunt, quam Sol, Luna, cæteraque sydera, tanquam signa quædam esse constituta, id vero ut diligenter explicetur, in primis necessarium est. Nec enim gentes illæ modo, quæ à Christi fide alienæ sunt, ad eum qui de Fato instituitur, locum offendunt,

Περὶ τῶν σημείων γεγονέναι τὰς φάσεις οὐκ ἄλλας ἢ τὰς καὶ τῶν ἀστρον πυχρόντας, τῶν σφαιρῶν ἀναγκασμάτων ἐπὶ διαλαβῆναι, ἐμὸν ἔθνην τῶν τῆς χρεῖς πίστεως ἀλλοτρίων σφαλλομένων εἰς τὸν αὐτὸν τὸ ἐμαρμένον ἐπὶ τῇ